

Marek Jahůdka:

Bilaterální smlouvy Švýcarsko - EU: Faktická integrace?

diplomová práce

posudek konzultanta

Švýcarsko je evropskou zemí, která je prakticky celé 20. století příkladem hospodářské prosperity, schopnosti uhájit svou neutralitu a tím pádem i udržovat dobré vztahy s jinými státy, a to nejen v Evropě. Přesto je právě Švýcarsko dnes již jediným evropským státem, který se přímo nepodílí na integračních procesech. I přes jedinečnost pozice Švýcarska v mezinárodních vztazích, není v české literatuře této ekonomice věnován prakticky žádný zájem.

Diplomant se právě proto zaměřil na toto téma a dle vlastních slov se zajímá především o švýcarský pohled, primárně o problematiku rozhodování Švýcarska o dalším směřování v rámci mezinárodní kooperace. Tím je tedy téma předkládané diplomové práce skutečně originální.

Z metodologického hlediska je práce především deskripcí dosavadního vývoje Švýcarska a hledání společných rovin pro rozvoj spolupráce s ES/EU. Původnost práce zaručuje autorův rozbor bilaterálních smluv. Práce má logickou strukturu zpracovávající téma chronologicky i problémově, resp. diplomant postupuje při mapování švýcarsko-evropských jednání komoditně či oborově. Seznam použitých zdrojů není nijak bohatý, ovšem to autor v úvodu vysvětluje naprostou absencí monografických prací o daném tématu, proto využívá obecnější politologickou a právníckou literaturu, a potom hlavně primární zdroje jako samotné smlouvy apod.

Při hodnocení vývoje diplomant využívá znalosti švýcarských reálií, a to včetně vnitropolitických diskusí a přibližuje tak příčiny rozhodování švýcarských voličů. Systém přímé demokracie ve Švýcarsku totiž jednoznačně determinuje vedle dalších, především historických a ekonomických důvodů, negociační pozici všech švýcarských vlád.

Samostatná kapitola j věnována poslednímu vývoji v Evropě v souvislosti s východním rozšířením EU a jeho dopady na vývoj švýcarské ekonomiky, případně její zapojení do mezinárodní spolupráce. Diplomant detekuje hlavní problémovou oblast, a to liberalizaci pohybu osob. Vzhledem k faktu, že si v bilaterální smlouvě Švýcarsko vyjednalo 12tileté přechodné období pro země EU₁₅, pak problém otevření hranic pro osoby z EU₁₀ byl podstatně palčivější.

Formální náležitosti diplomové práce, stylistická úroveň i poznámkový aparát odpovídá standardním pracím.

Odpověď na základní otázku předkládané diplomové práce, a to, zda jednotlivé dílčí smlouvy bilaterálního charakteru mezi Švýcarskem a EU jsou projevem skutečně probíhajícího procesu integrace, diplomant odpovídá spíše vágně. Je třeba si uvědomit, že Švýcarsko spíše akceptuje takové dohody, které mu zaručí přístup na vnější trhy, aniž by to vedlo k oslabení národních kompetencí. Tzn. smlouvy spíše technicistního charakteru, jež umožní vyšší míru zapojení do mezinárodní dělby práce, aniž by muselo Švýcarsko souhlasit se supranacionalitou. Izolacionismus Švýcarska v systému mezinárodních vztahů je přetrvávající tendencí a i přes ochotu přistoupit na smluvní paralelismus bez gilotinové klausule, což mj. má být důkazem snahy Švýcarska o rozšířenou spolupráci a ochoty neblokovat jednání, přesto je to vlastně Švýcarsko, které udává směr v negociacích.

Diplomant prokázal schopnost samostatné práce s primárními zdroji, zpracoval téma v české literatuře prakticky neznámé, nicméně přes poměrně detailně vypracované některé části nejde rozbor problematiky do hloubky. Přesto jde o neotřelou práci, kterou doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci výborně-velmi dobře - dle průběhu obhajoby.

V Praze 18.6.2006

PhDr. Irah Kučerová, PhD.